

KURSPLAN

Kursens namn: Specialpedagogik med inriktning mot tal-, språk och kommunikationshinder, 20 p.
Ytterligare påbyggnad.

Special Education Concerning Speech- Language-
and Communication Difficulties, 20 p
Supplementary Course

Kurskod: SP114F

1. Beslut

Kursplan för kurs i Specialpedagogik med inriktning mot tal-, språk och kommunikationshinder, 20 poäng, halvfart.

Kursen är fastställd av institutionsstyrelsen 1996-09-12.

2. Förkunskapskrav

Kursen är avsedd för specialpedagoger/speciallärare som genomgått specialpedagogisk utbildning.

3. Kursens mål

Kursen syftar till att de studerande skall få tillfälle att fördjupa sina kunskaper om tal-kommunikationens olika processer och aspekter och få en breddad kompetens gällande språk- och talsvårigheter.

Kompetensen innebär att dels kunna arbeta individuellt eller i grupp med barn/ungdomar/vuxna med kommunikationssvårigheter/handikapp i ett utvecklingsperspektiv, dels att fungera som rådgivare för kollegor och för föräldrar till dessa barn/ungdomar.

För de lärare som arbetar med döva och hörselskadade elever ges möjlighet att fördjupa sin kompetens att arbeta med dessa elevers tal i en tvåspråkig miljö.

4. Kursens uppläggning

Utbildningen är problembaserad och bygger till stor del på deltagarnas eget engagemang både vad gäller att pröva och utveckla den egna praktiken på hemmaplan, att anknytna praktiska problem till teoretiska studier och att aktivt delta i en "utvecklings- och samlarbetsgrupp" under kursens gång. Syftet med den lilla gruppen är att utbyta erfarenheter samtidigt som man bearbetar kursinnehållet och litteraturen. I kursen ingår fältarbete/auskultation. De studerande skall dokumentera ett eget arbete med ett barn/elev som följs under utbildningstiden. Deltagarna rekommenderas att föra studiejournal med egna reflektioner under hela utbildningstiden.

5. Kursens innehåll

Språk och kommunikation

Flerspråkighet

Barnstal och språkutveckling

Tal- språk och kommunikationshinder

Åtgärdande arbete

Pedagogisk handledning inom eget arbetsområde

Specialpedagogens ansvar och förhållningssätt

Auskultation/fältarbete

Studiebesök

Fördjupningsuppgift/fallbeskrivning 5p
Testmetodik
Fonetik

6. Undervisning

Utbildningen utgörs av föreläsningar, seminarier, grupparbete, handledning och praktiska uppgifter. Kursen skall förena teori och praktik i ett specialpedagogiskt perspektiv.

Undervisningen förutsätter aktivt deltagande och obligatorisk närvaro. Vid kursstarten fastställs, efter samråd med studenterna, former för närvarokontroll och för hur obligatoriska moment skall tas igen samt former för icke schemalagt studietid.

7. Kunskapskontroll och betygsättning

Som betyg på kursen används uttrycken Godkänd eller Underkänd. Examination och kunskapskontroll sker genom redovisning av inläst litteratur och skriftlig redovisning av fallstudie. Studerande som underkänts två gånger i prov på kursen har rätt att begära att annan lärare utses för att bestämma vederbörandes betyg på kursen. Framställan härom skall göras hos institutionsstyrelsen.

8. Kurslitteratur

Se särskild förteckning.

Specialpedagogik med inriktning mot tal-, språk och kommunikationshinder, 20 p.

Litteraturlista

Flerspråkighet:

- Arnberg, L. (1988) *Så blir barn tvåspråkiga*. W & W
Bannert, R. (1991) *På väg mot svenskt uttal*. Stud litt (160s)
Renblad, K. (1997) *Lek och socialt samspel*. D-uppsats LHS (100s)

Eller annan likvärdig litteratur:

- Hyltenstam, K. (1984) *Svenska som andra språk*. Stud litt (95s)
Ladberg, G. (1996) *Barnen och språken*. alt., (1990) *Barn med flera språk*. (110s)

Artiklar tillkommer och köps via institutionen

Tal-, språk och kommunikationshinder:

- Beckman, Kärnevik, Schaumann (1994) *Gång på gång*. Stud litt (109s)
Brodin, J. (1991) *Att tolka barns signaler*. Ak avh. Ped. Inst. Sthlms Univ. (225s)
Brodin, J. (1995) *Bedömning av kommunikativ förmåga hos personer med utvecklingsstörning*. TeleCommunity. Forskningsrapport 12, Teknik, Kommunikation, Handikapp. LHS (40 s)
Rundberg, L. (1992) *Barns tal- och språksvårigheter*. Stud litt (103s)

Eller annan likvärdig litteratur:

- Lundberg, A. (1995) *Stammande barn*. Liber (90s)

Artiklar tillkommer och köps via institutionen

Tal, språk och kommunikation:

- Lindblad, P. (1992) *Rösten*. Stud litt (Kap. 227s)
Linell, P - Jennische, M. (1980) *Barns uttalsutveckling*. Liber (Köps via inst.)
Lundström, af Trampe (19??) *Elementär fonetik*. (122s) *eller en annan fonetik bok*
Mc Allister, R. (1994) *Talkommunikation*. Stud litt (210s)

- Arnqvist, A. (1994) *Barns språkutveckling*. Stud litt (127s)
Linell, P. (1980) *Människans språk*. Liber (285s)
Söderberg, R. *Från joller till läsning och skrivning*. Gleerup (275 s)
Hwang, P. (red) (1992) *Barnets tidiga relationer*. Natur & Kultur (175s)
Nilsson-Waldemarsson (1994) *Kommunikation*. Stud litt (180s)
Strömquist, S. (1992) *Tal och samtal*. Stud litt (212s)
Backlund, (1991) *Inte bara ord*. Stud litt (215s)

Eller annan likvärdig litteratur:

- Söderberg, R. (senaste upplaga) *Barns tidiga språkutveckling*. Liber (127s)

Artiklar tillkommer och köps via institutionen.

Metod/fältstudier:

- Juhlin, L. (1991) *Tala ut*.

Eller annan likvärdig litteratur:

- Fajerson, Rehnvall (1992) *Språklig medvetenhet*. Edlunds förlag
Häggström-Lundberg (1994) *Språklekar efter Bornholmsmodellen*. Umeå specialpedagogiska centrum, Älidhemsskolan
Svensson, A-K (1995) *Språkglädje*. Stud litt
Westerlund, M. & Segngestam, Y. (1988) *Ett rikt språk*.

Artiklar tillkommer och köps via institutionen, samt egen vald avhandling inom eget fördjupningsområde.

Referenslitteratur:

Hesselman, S. (1981) *Selektiv mutism hos barn*. Psykologiförlaget (160s)

Larsson, L. (1992) *När ditt barn stammar*. Liber (63s)

Åström, E. (1993) *Din röst och ditt tal*. Stud litt (68s)

Övrig litteratur tillkommer med c:a 1 000 sidor, bl.a. en avhandling och vissa avsnitt på engelska.